

Intence jako akt

Fenomén intence a intencionality je mimořádně zvláštní tím, že intence je možná jen jako akt (tj. jako výkon), přičemž tento akt či výkon intence do sebe nezahrnuje (a v sobě neobsahuje) příslušné intentum, ačkoliv by se bez toho, k čemu se vztahuje, nemohl vůbec uskutečnit (nemohl by být uskutečněn). My sice nejdůvěrněji (a to může někdy být i na překážku) známe intencionalitu duševní resp. myšlenkovou (nebo spíše jsme s ní jen jakoby „obeznámeni“, je nám jakoby „blízká“), ale nechceme-li předčasně a tedy předsudečně rozhodovat, nesmíme vylučovat z rámce toho, co vše je „intencí“ a jakých nejrůznějších forem „intence“ může nabývat, ani obdobné akty (výkony) na úrovních mnohem nižších (a možná až nejnižších). Takže naším cílem je vymezit to, co k intenci bytostně náleží a čím se vyznačuje, a to tak, aby se to nevztahovalo omezeně pouze na intence myšlenkové resp. duševní vůbec. Intence jakožto akt tedy nepotřebuje (krom svého vlastního subjektu, jehož aktem je) žádný další akt „porozumění“ ze strany nějakého dalšího subjektu (jako pozorovatele, lépe či hůře chápajícího, oč jde), jak tomu je např. v případě znaku nebo symbolu apod. V tom smyslu není žádná intence „prázdná“, nýbrž je vždy konkrétně vztažená ke svému „intentum“ (tedy jde-li o intenci myšlenkovou, ke svému „cogitatum“); zase v tom je závažný rozdíl třeba oproti znaku: znak sám se k tomu, co označuje, nijak „zjistitelně“ nevztahuje, a v tom smyslu na něm nijak konkrétně nezáleží, protože vztah mezi ním a označeným je věcí konvence. Zejména však vztah intencionálního aktu k tomu, co může (ale nemusí) být intencionálním předmětem (protože může jít o „intencionální nepředmět“) není ničím pouze míněným, ale je něčím vskutku „realizovaným“, uskutečněným, provedeným, a to oním zmín+ným aktem samým. A přesto jde o vztah k něčemu, co je a zůstává mimo rámec samého výkonu intence, a to i když nejde o žádnou předmětnou, reálnou skutečnost.

(Písek, 060817-1.)